

POWIATOWY URZĄD PRACY ŁÓDŹ – WSCHÓD

**Powiatowy Program Przeciwdziałania
Bezrobociu oraz Aktywizacji
Lokalnego Rynku Pracy**

---

na lata 2014 – 2020

Łódź, październik 2014 r.

Spis treści:

I.	Wstęp	3
II.	Sytuacja Społeczno-Ekonomiczna Powiatu Łódzkiego Wschodniego	3
III.	Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy w latach 2007-2013	5
1.	Środki przeznaczone na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej	5
2.	Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych	6
3.	Fundusze strukturalne	7
4.	Aktywizacja osób bezrobotnych	10
5.	Bezrobocie w powiecie łódzkim – wschodnim	12
IV.	Priorytety, Działania i Zadania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014 - 2020	16
Priorytet 1:	Zwiększenie szans na zatrudnienie poprzez aktywizację zawodową bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	16
Działanie 1:	Aktywizacja zawodowa różnych grup bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	16
Działanie 2:	Przeciwdziałanie różnym formom dyskryminacji na rynku pracy i promocja integracji społecznej	17
Priorytet 2:	Promowanie tworzenia nowych miejsc pracy poprzez rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienie	17
Działanie 1 :	Wspieranie podejmowania własnej działalności gospodarczej Zachęcenie bezrobotnych do zakładania przedsiębiorstw	17
Działanie 2:	Tworzenie sprzyjających warunków dla zatrudnienia w małych i mikro-przedsiębiorstwach	18
Priorytet 3:	Podnoszenie wiedzy i umiejętności wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu w zakresie dostosowania do wymogów rynku pracy – rozwijanie potencjału adaptacyjnego	18
Działanie 1:	Wykształcenie potrzeby kształcenia ustawicznego, podnoszenia poziomu wiedzy i kwalifikacji zawodowych bezrobotnych	18
Działanie 2:	Promowanie mobilności zawodowej wśród bezrobotnych	19
Priorytet 4:	Doskonalenie usług świadczonych przez instytucje rynku pracy	20
Działanie 1:	Rozwój poradnictwa i informacji zawodowej	20
Działanie 2:	Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności zawodowych pracowników służb zatrudnienia	21
IV.	Podsumowanie	22

I. Wstęp

Opracowanie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014 – 2020 wynika z konieczności podjęcia działań w celu ograniczenia bezrobocia, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej na terenie powiatu łódzkiego wschodniego.

W Programie zostały określone priorytety lokalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w powiecie łódzkim wschodnim, wpisujące się w realizację priorytetów i celów regionalnych oraz krajowych dokumentów strategicznych. Przygotowany przez Powiatowy Urząd Pracy Łódź - Wschód, będący jednostką organizacyjną samorządu powiatu. Program stanowi podstawę do koordynacji lokalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich. Realizacja programu stanowi kontynuację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2007- 2013.

Program tworzy ramy priorytetów i działań mających przyczynić się do pozytywnych zmian na rynku pracy, a głównie do wzrostu zatrudnienia, ograniczenia bezrobocia, efektywnego wykorzystania środków krajowych i unijnych na realizację programów i projektów.

II. Sytuacja Społeczno-Ekonomiczna Powiatu Łódzkiego Wschodniego

Powiat łódzki wschodni położony jest na południowy wschód od Łodzi, obejmuje 6 gmin, w tym trzy miejsko – wiejskie: Tuszyn, Koluszki, Rzgów oraz 3 gminy wiejskie: Andrespol, Brójce, Nowosolna.

Teren powiatu obejmuje w części północnej obszary Wzniesień Łódzkich oraz w południowej obszary stanowiące fragment Wysoczyzny Bełchatowskiej (makroregion Wzniesienia Południowomazowieckie).

Elementem charakterystycznym, dla wyglądu mapy powiatu jest trójramienny kształt z wyróżniającym go elementem bardzo dużego zwężenia łączące gminy Andrespol i Nowosolną.

Powiat graniczy z sześcioma innymi powiatami:

- od zachodu: z łódzkim grodzkim, pabianickim i zgierskim,
- od południowego wschodu: z tomaszowskim i piotrkowskim,

– od północnego wschodu: z brzezińskim.

Powiat łódzki wschodni obejmuje 500 km² powierzchni (informacja z GUS na dzień 31.12.2009 r.) i posiada 69 300 tys. ludności według stanu na dzień 31.12.2012 r. Wskaźnik gęstości zaludnienia na koniec 2010 r. wyniósł 135 osób/km².

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym kształtuje się na poziomie 13 054 osób, w wieku produkcyjnym: 44 251 osób, natomiast ludność w wieku poprodukcyjnym wynosiła 12 242 osób według stanu na dzień 30.06.2013 r. *(dane uzyskane na podstawie informacji z Urzędu Statystycznego).*

Powiat łódzki wschodni jest jednym z niewielu powiatów o dodatnim saldzie migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały, które w 2012 r. wynosiło 10,5 na 1000 osób. Dowodzi to atrakcyjności obszaru dla osiedlania się ludzi ze względu na jego środowisko naturalne, bliskie sąsiedztwo Łodzi oraz na bardzo dobry poziom zagospodarowania.

Baza edukacyjna powiatu łódzkiego wschodniego to jedynie szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne, w tym technika i licea o profilu ogólnokształcącym. Mieszkańcy powiatu mogą korzystać z rozwiniętego systemu szkolnictwa wyższego w mieście Łodzi.

Gospodarkę powiatu tworzą trzy filary: podmioty gospodarcze - zróżnicowane branżowo, rolnictwo - dobrze rozwinięte na całym obszarze powiatu oraz handel. Powiaty: zgierski, pabianicki, tomaszowski i łódzki wschodni skupiają 20% funkcjonujących w całym województwie firm. Handel to w naszym powiecie najbardziej dynamiczna sfera działalności gospodarczej. Charakterystycznym elementem krajobrazu gospodarczego powiatu jest zespół targowisk położonych na południe od Łodzi (Rzgów, Tuszyn), jest to największy kompleks targowy w Polsce. Rozwinęła się tu sieć dróg dojazdowych, parkingów, przybyło stacji benzynowych, powstały banki i kantory, mała i duża gastronomia, także hotele i pensjonaty. Zespół targowisk aktualnie osiągnął względną stabilizację zapewniając tysiącom firm regionu miejsce zbytu i pracy, a nabywcom stałą i bogatą ofertę oraz coraz lepsze warunki zakupów.

Gminy położone w bezpośredniej bliskości Łodzi stwarzają doskonałe warunki dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości. Dogodne położenie firm wynikające z sąsiedztwa wielkiego miasta, centrum handlowego, europejskich szlaków handlowych w połączeniu z niewielkimi kosztami rozpoczęcia i prowadzenia działalności przyciąga tu wielu krajowych, a nawet zagranicznych inwestorów. O atrakcyjności świadczyć może fakt, iż np. w gminie Rzgów liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych jest niewiele niższa od liczby mieszkańców.

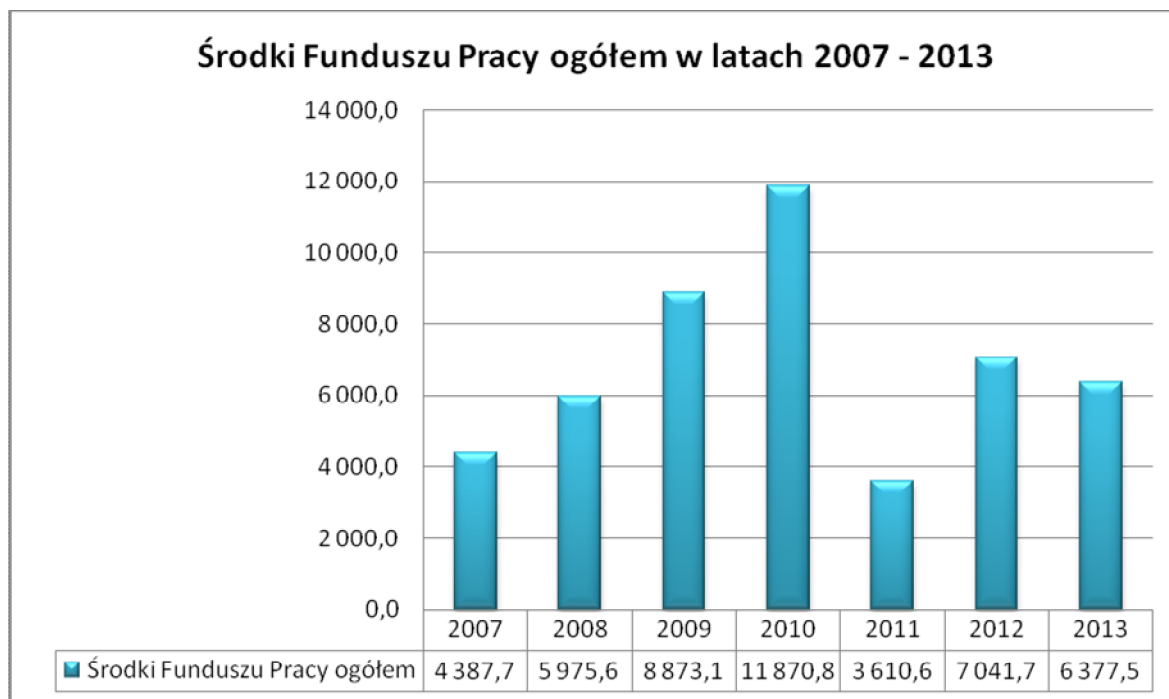
Siłę ekonomiczną powiatu uzupełniają: rozbudowany system usług oraz dogodny układ transportu kolejowego (węzeł Koluszkowski) i drogowego (trasa północ – południe).

III. Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy w latach 2007-2013

1. Środki przeznaczone na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej

Powiatowy Urząd Pracy Łódź - Wschód decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej otrzymuje każdego roku limit środków Funduszu Pracy na finansowanie aktywnych form w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz środki na finansowanie innych fakultatywnych zadań.

Kwoty limitu środków Funduszu Pracy z przeznaczeniem na finansowanie aktywnych form w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia na lata 2007 – 2013 zawierają poniższe wykresy.

Środki na finansowanie innych fakultatywnych zadań (w tys. zł.) w podziale na lata 2007 – 2013, jakimi dysponował Urząd:

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
352,9	574,8	435	527,8	352,8	402,7	529,7

2. Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych

Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód od roku 2008 realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Łącznie w latach 2008 – 2013 Urząd dysponował kwotą 1 350 356 zł. Środki te zostały wykorzystane w następujący sposób:

- ✓ przeszkolono **11** osób niepełnosprawnych,
- ✓ przyznano **13** osobom niepełnosprawnym środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- ✓ dokonano zwrotu kosztów wyposażenia **16** stanowisk pracy osób niepełnosprawnych,
- ✓ dokonano zwrotu kosztów wynagrodzenia osoby **1** osoby niepełnosprawnej oraz składek na ubezpieczenie społeczne od tego wynagrodzenia.

3. Fundusze strukturalne

Fundusze strukturalne stanowią finansowe instrumenty polityki strukturalnej realizowanej przez Unię Europejską. Powstały w celu zrestrukturyzowania i zmodernizowania gospodarek państw członkowskich UE. Europejski Fundusz Społeczny jest jednym z funduszy strukturalnych UE, którego celem jest zwiększanie spójności społecznej oraz dobrobytu we wszystkich regionach Unii. EFS przeznacza swe środki w szczególności na tworzenie nowych i lepszych miejsc pracy w UE. Cel ten realizowany jest poprzez współfinansowanie krajowych, regionalnych i lokalnych projektów, które przyczyniają się do zwiększenia stopy zatrudnienia, polepszenia jakości miejsc pracy a także do poprawy integracji na rynku pracy, na szczeblu krajowym i regionalnym.

Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód realizuje projekty Europejskiego Funduszu Społecznego od 2004 roku.

W roku 2007 Urząd realizował dwa projekty. Celem pierwszego projektu współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków EFS w ramach działania 1.2 „Pierwszy krok” było udzielenie wsparcia bezrobotnej młodzieży poniżej 25 roku życia oraz absolwentom wszystkich typów szkół w wejściu na rynek pracy. W ramach projektu „Pierwszy krok” bezrobotnej młodzieży zostały zaoferowane aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu jak: usługi pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, staże oraz jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej mające na celu pomóc młodzieży w zdobyciu doświadczenia zawodowego oraz dostosowaniu ich kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy.

Osoby biorące udział w projekcie zdobyły doświadczenie zawodowe oraz nowe umiejętności i podniosły kwalifikacje, co zwiększyło ich atrakcyjność na rynku pracy oraz pomogło w zdobyciu stałego zatrudnienia. Realizowane były staże indywidualne dobrane do potrzeb każdego z uczestników, w wyniku których nabyli oni doświadczenie zawodowe oraz nowe umiejętności i kwalifikacje zawodowe. W ramach działania zostało udzielonych 9 osobom jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Natomiast łącznie w ramach powyższych form w projekcie w 2007 r. wzięło udział **81** osób.

Celem drugiego projektu współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków EFS w ramach działania 1.3 „Druga szansa” było ograniczenie zjawiska długotrwałego bezrobocia i jego przyczyn poprzez objęcie aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu jak największej liczby osób bezrobotnych powyżej 25 roku życia pozostających w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy do 24 miesięcy (z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów).

W ramach projektu osobom bezrobotnym powyżej 25 roku życia zaoferowane zostały aktywne formy przeciwdziałania zjawisku długotrwałego bezrobocia takie jak: szkolenia

mające ułatwić osobom bezrobotnym reintegrację z rynkiem pracy oraz dostosowanie ich kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, w tym szkolenia z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej. Przez cały czas realizacji projektu PUP świadczył ponadto usługi pośrednictwa zawodowego. Łącznie z pomocy w ramach projektu w 2007 r. skorzystało **75** osób z powiatu łódzkiego wschodniego. W tym 28 osobom zostały udzielone jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, a 67 osób bezrobotnych wzięło udział w szkoleniach.

Od 2008 roku Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód realizuje projekt „Nowe perspektywy” współfinansowany przez Unię Europejską ze środków EFS w ramach Poddziałania 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, którego celem jest poprawa poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych z powiatu łódzkiego wschodniego poprzez zmianę postaw uczestników projektu, zdobycie przez nich kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, stworzenie warunków do podjęcia działalności gospodarczej oraz zachęcenie przedsiębiorców do zatrudniania osób bezrobotnych. Adresatami projektu były osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W okresie od 2008 do 2013 roku udział w projekcie wzięły **1323** osoby. Wszystkie osoby objęto wsparciem pośrednictwa pracy, a dodatkowo:

- ✓ udzielno dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymało 356 osób,
- ✓ dokonano refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia 9 miejsc pracy,
- ✓ przeszkolono 189 osób,
- ✓ skierowano do odbywania stażu 668 osób.

Kolejnym projektem realizowanym przez PUP Łódź – Wschód w 2008 i 2009 roku współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków EFS w ramach Poddziałania 6.1.2 był projekt „Nowa jakość rynku pracy”. Celem projektu było podniesienie jakości usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód na rzecz osób bezrobotnych poprzez zwiększenie dostępności usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego oraz podnoszenie kwalifikacji kluczowych pracowników Urzędu.

Realizacja projektu przyczyniła się do wzmocnienia i rozwoju PUP Łódź – Wschód poprzez upowszechnienie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego oraz szkolenia kluczowych pracowników Urzędu. Beneficjentami Ostatecznymi projektu byli PUP Łódź – Wschód oraz zatrudnieni w nim kluczowi pracownicy, tj. pośrednicy pracy 6 osób, doradcy zawodowi 3 osoby, specjaliści ds. rozwoju zawodowego 2 osoby, asystent EURES 1 osoba, lider klubu pracy 3 osoby.

Celem kolejnego projektu pn. „Inwestycja w kadre” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków EFS w ramach Poddziałania 6.1.2 było podniesienie w ciągu 24 miesięcy jakości oraz dostępności usług świadczonych przez PUP Łódź – Wschód na rzecz osób bezrobotnych, z myślą o podniesieniu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia tych osób oraz stworzeniu warunków dla rozwoju aktywności zawodowej na terenie powiatu łódzkiego wschodniego. W ramach projektu 15 pracowników podjęło studia podyplomowe, 5 pracowników studia licencjackie, 2 pracowników studia uzupełniające. Projekt obejmował również przeszkolenie wszystkich pracowników zajmujących się bezpośrednio obsługą osób bezrobotnych w zakresie tworzenia Indywidualnego Planu Działania – łącznie 25 osób. Ponadto w ramach projektu kontynuowane było finansowanie stanowisk pracy. Projekt realizowano w latach 2009 – 2010.

Od 1 lipca 2011 r. rozpoczęła się realizacja projektu pn. „Inwestycja w kadre II”, w ramach którego kontynuowane było zatrudnienie 3 doradców zawodowych i 4 pośredników pracy. Dodatkowo 2 doradców zawodowych zostało przeszkolonych w zakresie pracy z osobami psychicznie chorymi. Projekt zakończył się z końcem 2011 roku.

Od 1 stycznia 2012 r. do 31.10.2012 r. realizowany był projekt pn. „Inwestycja w kadre III”, w ramach którego kontynuowane było zatrudnienie 3 doradców zawodowych i 4 pośredników pracy. Dodatkowo 2 doradców zawodowych zostało przeszkolonych w zakresie pracy z osobami psychicznie chorymi.

Od 01.11.2012 r. do 31.12.2013 r. realizowany był projekt „Inwestycja w kadre IV”, w ramach którego kontynuowane było zatrudnienie 2 doradców zawodowych i 2 pośredników pracy.

Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód od 2012 roku realizuje projekt „Młody Biznes” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowany w ramach Działania 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Celem projektu jest aktywne wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia 36 osób bezrobotnych do 25 roku życia z powiatu łódzkiego wschodniego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy Łódź – Wschód. Uczestnicy projektu korzystają z następujących form wsparcia: indywidualne doradztwo zawodowe, szkolenie z zakresu przedsiębiorczości mające na celu przygotowanie uczestników projektu do założenia działalności gospodarczej i właściwego wykorzystania wsparcia finansowego, wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej do 20.000 zł.

Projekt realizowany jest w trzech edycjach obejmujących łącznie 36 osób w latach 2012 – 2013. Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej zgodnie z założeniami projektu otrzymało 29 osób.

4. Aktywizacja osób bezrobotnych

Powiatowy Urząd Pracy działając na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy podejmuje działania mające na celu aktywizację osób bezrobotnych. Na przestrzeni lat od 2007 do 2010 roku Urząd zwiększał liczbę osób objętych aktywizacją. W roku 2007 było to **828** osób, natomiast już w 2009 roku zaktywizowano o ponad **73%** więcej, tj. **1437** osób. W trakcie realizacji programu najwięcej osób zaktywizowano w 2010 roku (1604 osoby). W kolejnych latach ograniczenie środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu spowodowało zaktywizowanie mniejszej liczby osób bezrobotnych. Szczegółowy podział w latach 2007 – 2013 zawiera tabela poniżej:

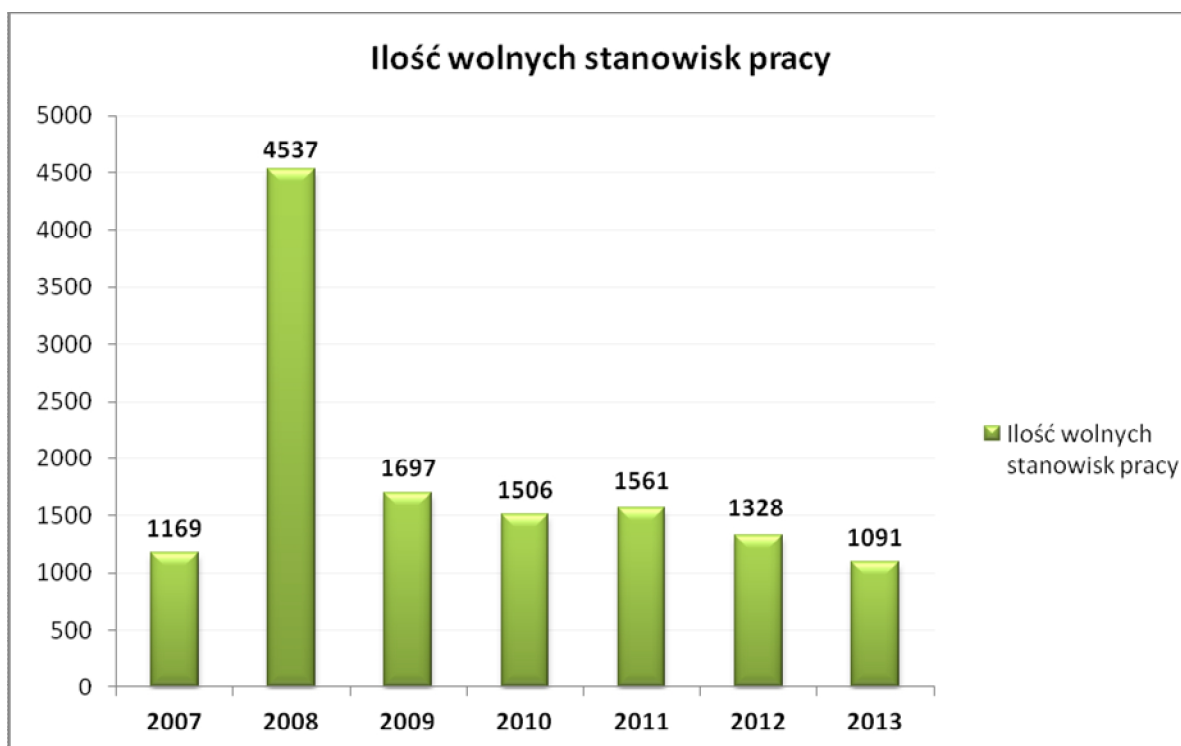
Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu				
	2007	2008	2009	2010
Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	75	87	152	194
Staż	236	284	524	572
Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	11	78	41	-
Roboty publiczne	155	192	225	258
Prace interwencyjne	77	61	31	35
Doposażenie stanowisk pracy	39	27	59	82
Szkolenia	235	325	442	423 ²
Prace społecznie użyteczne	-	-	-	40
Liczba osób zaktywizowanych łącznie	828	1054	1437	1604
	2011	2012	2013	
Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	72	107	123	
Staż	209	433	453	
Roboty publiczne	155	143	145	

² W tym szkolenia w ramach klubu pracy

Prace interwencyjne	15	31	8
Doposażenie stanowisk pracy	9	46	32
Szkolenia	104	172	306
Szkolenia w ramach klubu pracy	69	78	66
Prace społecznie użyteczne	43	36	33
Studia podyplomowe	1	1	3
Liczba osób zакtywizowanych łącznie	677	1047	1169

Łącznie w latach 2007 – 2013 aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu objęto **7 816 osób bezrobotnych**.

Pośrednictwo pracy polega na udzielaniu pomocy osobom bezrobotnym i innym osobom poszukującym pracy w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia. Urząd pracy podejmuje i utrzymuje kontakty z pracodawcami, których siedziby znajdują się na terenie działania urzędu oraz z pracodawcami mającymi siedziby poza terenem działania urzędu lecz stale współpracującymi z tut. Urzędem. Liczbę zgłoszonych ofert w latach 2007 – 2013 przedstawia poniższy wykres.

Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód w okresie realizacji programu największą ilością ofert pracy dysponował w 2008 roku co spowodowane to było głównie ożywieniem gospodarczym. W pozostałych latach Urząd dysponował średnio 1400 ofertami pracy rocznie.

Zaznaczyć należy, że oferty pracy zgłaszane przez pracodawców skierowane są najczęściej do osób legitymujących się doświadczeniem w zawodzie szwacz, kasjer-sprzedawca, pracownik produkcji, pracownik ochrony mienia i osób, kucharz, mechanik samochodowy, malarz, murarz-tylnik, robotnik budowlany, magazynier, przedstawiciel handlowy. Oferty pracy na stanowiska pracownik biurowy oraz robotnik gospodarczy w większości dotyczą refundowanych form zatrudnienia tj. robót publicznych i prac interwencyjnych.

5. Bezrobocie w powiecie łódzkim – wschodnim

Analizując sytuację na rynku pracy szczególną uwagę należy zwrócić na grupy osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji. Do grup tych należy zaliczyć osoby do 25 roku życia, powyżej 50 roku życia oraz długotrwale bezrobotne. Wybrane kategorie bezrobotnych, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2007 – 2013 zostały uwzględnione w poniższej tabeli.

Stan na koniec roku		Do 25 roku życia	Pow. 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
1	2007	394	934	2024
2	2008	289	498	711
3	2009	364	661	573
4	2010	492	787	715
5	2011	494	940	1019
6	2012	580	946	1235
7	2013	543	1006	1628

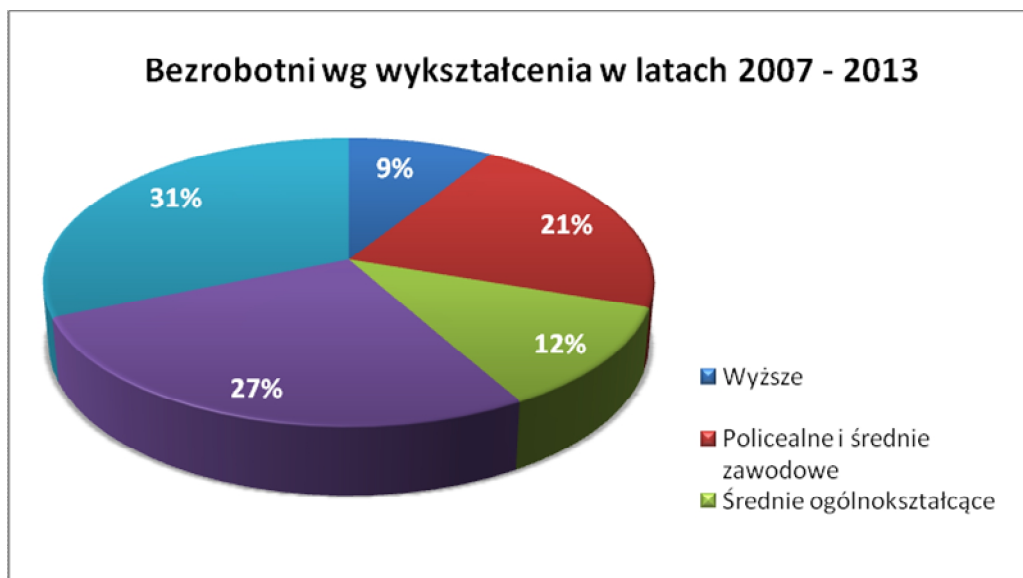
Z powyższych informacji wynika, iż sytuacja gospodarcza w kraju ma duży wpływ na ilość osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy Łódź – Wschód. W 2007 roku w rejestrach Urzędu pozostawało aż 2024 osób długotrwale bezrobotnych, natomiast w 2008 liczba osób zarejestrowanych długotrwale spadła do 711 osób. Na koniec 2013 roku zarejestrowanych było 1628 osób długotrwale bezrobotnych.

W 2007 roku zarejestrowanych było 934 osób powyżej 50 roku życia. W następnym roku wystąpił spadek do poziomu 498 osób zarejestrowanych w tej grupie. W latach tj. od 2008 roku do 2011 można zaobserwować stopniowy wzrost do 940 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Natomiast w latach 2011 do 2013 ilość osób w omawianej grupie wiekowej kształtowała się podobnym poziomem tj. od 940 osób do 1006 osób bezrobotnych. W okresie realizacji programu w rejestrach Urzędu pozostawało średnio około 450 osób bezrobotnych w wieku do 25 roku życia.

Bezrobotni według wykształcenia w poszczególnych latach realizacji programu

Wykształcenie	2007	2008	2009	2010
	Ogółem			
Wyższe	182	147	196	294
Policealne i średnie zawodowe	612	396	529	584
Średnie ogólnokształcące	297	205	259	332
Zasadnicze zawodowe	926	465	642	725
Gimnazjalne i poniżej	1149	519	751	860
Razem	3166	1732	2377	2795

Wykształcenie	2011	2012	2013
	Ogółem		
Wyższe	278	316	365
Policealne i średnie zawodowe	663	734	732
Średnie ogólnokształcące	368	417	439
Zasadnicze zawodowe	803	925	893
Gimnazjalne i poniżej	915	999	1046
Razem	3027	3391	3475

Najliczniejszą grupę we wszystkich latach realizacji projektu stanowią osoby z wykształceniem średnim zarówno ogólnokształcącym jak i policealnym i średnim zawodowym, łącznie 33 % wszystkich osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy Łódź – Wschód. Osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, stanowią 31% zarejestrowanych osób. Porównywalną grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 27 %. Osoby z wyższym wykształceniem są najmniej liczną grupą – 9% ogółu osób zarejestrowanych w PUP Łódź – Wschód.

Stan na koniec grudnia	Stopa bezrobocia		
	Polska	Woj.łódzkie	Powiat łódzki wschodni
2007	11,4%	11,5%	12,4%
2008	9,5%	9,2%	7,0%
2009	11,9%	11,6%	9,1%
2010	12,3%	12,1%	10,6%
2011	12,5%	12,7%	11,3%
2012	13,4%	14,0%	12,6%
2013	13,4%	14,1 %	12,8%

Celem programu realizowanego w latach 2007 – 2013 było ograniczenie bezrobocia, promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa na terenie powiatu łódzkiego wschodniego.

Główne zadania programu realizowane były w oparciu o środki finansowe zarówno Funduszu Pracy w ramach limitu podstawowego i dodatkowego oraz środków Europejskiego

Funduszu Społecznego. Podejmowane w ramach programu działania determinowane były wielkością otrzymanych środków dlatego Urząd w trakcie realizacji programu pozyskiwał dodatkowe środki zarówno z programów krajowych jak i programów Europejskiego Funduszu Społecznego.

Łącznie w latach 2007 – 2013 zaktywizowano 7 816 osób bezrobotnych umożliwiając osobom bezrobotnym skorzystanie z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu dysponując łączną kwotą prawie 50 mln zł.

Dodatkowo niezależnie od ilości posiadanych środków Urząd przez cały okres realizacji programu umożliwiał osobom bezrobotnym korzystanie z usług poradnictwa zawodowego oraz pośrednictwa pracy.

Realizacja programu przyczyniła się do pobudzenia procesu tworzenia miejsc pracy w powiecie łódzkim wschodnim oraz określiła metody aktywnego i skutecznego przeciwdziałania ubóstwu, usuwania jego przyczyn i znacznego ograniczenia jego skali. W ramach programu stosowano instrumenty mające na celu zmniejszenie bezrobocia, marginalizacji i patologii społecznej w gminach i miastach powiatu łódzkiego wschodniego głównie poprzez efektywne wykorzystanie środków krajowych i unijnych.

IV. Priorytety, Działania i Zadania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014 - 2020

Priorytet 1: Zwiększenie szans na zatrudnienie poprzez aktywizację zawodową bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym

Działanie 1: Aktywizacja zawodowa różnych grup bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Zadanie 1: Aktywizacja osób bezrobotnych do 30 roku życia

Zadanie 2: Aktywizacja osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia

Zadanie 3: Aktywizacja zawodowa kobiet

Wśród osób bezrobotnych, które wymagają szczególnego wsparcia na rynku pracy należy zaliczyć osoby bezrobotne do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia oraz kobiety. Głównymi czynnikami, które determinują bezrobocie są: niedostosowanie kierunków kształcenia do możliwości i potrzeb lokalnego rynku pracy, a także brak doświadczenia zawodowego i odpowiednich praktyk zawodowych na poziomie gwarantującym zatrudnienie. Ważnymi czynnikami są też brak umiejętności poruszania się po lokalnym rynku pracy oraz nieumiejętność planowania kariery zawodowej i mała mobilność zawodowa. Problemem lokalnego rynku pracy jest też często postawa niektórych pracodawców - z ekonomicznego punktu widzenia preferują oni pracowników, którzy już posiadają doświadczenie zawodowe.

Aktualnie osoby bezrobotne są obejmowane różnymi formami wsparcia, między innymi takimi jak:

- ✓ bon na zasiedlenie,
- ✓ bon zatrudnieniowy,
- ✓ bon szkoleniowy,
- ✓ bon stażowy,
- ✓ staż,
- ✓ jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- ✓ szkolenia grupowe,
- ✓ szkolenia indywidualne.

Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy są najliczniejszą grupą osób zarejestrowanych w PUP. Zjawisku bezrobocia towarzyszy niski poziom wykształcenia, brak lub niskie (lub nieaktualne) kwalifikacje zawodowe. Długi okres pozostawania bez pracy

pociąga za sobą m.in. trudności w dostosowaniu do zmieniających się potrzeb nowoczesnego rynku pracy, osłabianie motywacji do poszukiwania zatrudnienia, dezaktualizację posiadanych kwalifikacji zawodowych. Ponadto im dłuższy okres pozostawania bez pracy, tym mniejsza atrakcyjność osoby w oczach pracodawcy.

Działanie 2: Przeciwdziałanie różnym formom dyskryminacji na rynku pracy i promocja integracji społecznej

Zadanie 1: Integracja osób niepełnosprawnych

Zadanie 2: Zwiększenie szans na zatrudnienie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

W ramach Działania 2 realizowane będzie aktywizowanie osób wymagających szczególnego wsparcia na lokalnym rynku pracy takich, jak osoby zagrożone wykluczeniem społecznym oraz osoby niepełnosprawne. W ramach działań urzędu pracy, przy wykorzystaniu usług i instrumentów rynku pracy zgodnych z ustawą z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ze szczególnym naciskiem na usługi poradnictwa zawodowego pomocne w przełamaniu niechęci tych osób do podejmowania jakichkolwiek działań na rzecz poprawy swojej sytuacji na rynku pracy. Należy umożliwić tym osobom szkolenia uzupełniające, przekwalifikowujące oraz aktywizujące. Przydatne mogą być też dotacje na podjęcie działalności gospodarczej.

Priorytet 2: Promowanie tworzenia nowych miejsc pracy poprzez rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienie

Działanie 1 : Wspieranie podejmowania własnej działalności gospodarczej; Zachęcenie bezrobotnych do zakładania przedsiębiorstw

Rozwój rynku pracy to powstawanie i funkcjonowanie małych i średnich przedsiębiorstw. Proces ten związany jest z szeregiem uwarunkowań gospodarczych, legislacyjnych, finansowych, informacyjnych. W sytuacji wysokiego bezrobocia szansą na znalezienie swojego miejsca na rynku pracy coraz częściej jest samozatrudnienie.

Doceniając znaczenie rozwoju przedsiębiorczości dla rynku pracy i losów zawodowych mieszkańców powiatu, lokalne służby zatrudnienia włączają się w działania służące promocji i motywowaniu do przedsiębiorczości, a tym samym wspieraniu decyzji zawodowych dotyczących prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Działanie 2: Tworzenie sprzyjających warunków dla zatrudnienia w małych i mikro-przedsiębiorstwach

Ważne jest aby obok programów realizowanych przez Urząd Pracy promować przedsiębiorczość, tworzyć nowe miejsca pracy, zachęcać pracodawców do elastycznych form zatrudnienia oraz wspierać działania umożliwiające zdobycie doświadczenia na rynku pracy. Sprawne funkcjonowanie oraz upowszechnianie subsydiowanych form zatrudnienia ułatwi „start” jednostkom znajdującym się w relatywnie gorszej sytuacji na rynku pracy a co za tym idzie osoby te staną się bardziej atrakcyjni dla pracodawców w konsekwencji czego wejście na rynek pracy będzie o wiele łatwiejsze.

Kolejnym istotnym zagadnieniem w zakresie poprawy sytuacji na lokalnym rynku jest ścisłe współdziałanie organów samorządów terytorialnych z Urzędem Pracy.

Problem, który powinien być skierowany na takie zagadnienia jak:

- ✓ perspektywy rozwoju gospodarczego danego terenu,
- ✓ warunki planów zagospodarowań społecznych wpływające na rozwój inwestycji,
- ✓ prowadzenie stałych roboczych spotkań z przedstawicielami samorządu w celu umożliwienia kontaktów potencjalnych inwestorów z Urzędem Pracy.

Wprowadzenie tych elementów do stałych działań Urzędu Pracy i organów samorządowych pozwoli na efektywniejsze wykorzystanie szans zatrudnienia przez bezrobotnych. Spowoduje to jednocześnie częstsze i pewniejsze zgłaszanie wolnych miejsc pracy przez pracodawców. Dodatkowo pozwoli również na racjonalne wykorzystanie osób poszukujących pracy, ponieważ zatrudnienie można realizować w obrębie danej gminy.

Priorytet 3: Podnoszenie wiedzy i umiejętności wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu w zakresie dostosowania do wymogów rynku pracy – rozwijanie potencjału adaptacyjnego

Działanie 1: Wykształcenie potrzeby kształcenia ustawicznego, podnoszenia poziomu wiedzy i kwalifikacji zawodowych bezrobotnych

- Zadanie 1:** Analiza potrzeb rynku pracy w sferze szkoleń i kursów dla osób bezrobotnych.
- Zadanie 2:** Monitoring zawodów i zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy na kształcenie w różnych zawodach i specjalnościach.
- Zadanie 3:** Współpraca PUP Łódź - Wschód z pracodawcami uwzględniająca ich zapotrzebowanie dotyczące kwalifikacji potencjalnych pracowników.
- Zadanie 4:** Zapewnienie równego i łatwego dostępu do przygotowywanej oferty edukacyjno-szkoleniowej – dostosowanie oferty szkoleniowej do wymogów i zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy, a także współpraca ze szkołami.

Kształcenie ma duży wpływ na rozwój zawodowy człowieka. Realizowane w formie szkoleń, czy kursów przyczynia się do podniesienia jakości zasobów ludzkich poprzez wyposażenie ich w umiejętności pożądane na rynku pracy. Tym samym przyczynia się do utrzymania lub znalezienia zatrudnienia i poprawy zdolności dostosowawczych osób bezrobotnych do zmiennych warunków rynku pracy. Dlatego też konieczne jest promowanie możliwości nieustannego podnoszenia wykształcenia i kwalifikacji potrzebnych do wykonywania pracy.

Działanie 2: Promowanie mobilności zawodowej wśród bezrobotnych

- Zadanie 1:** Rozpowszechnienie sieci EURES ułatwiającej swobodny przepływ pracowników i wspierającej mobilność na rynku pracy

EURES jest siecią współpracy publicznych służb zatrudnienia i ich partnerów na rynku pracy, wspierającą mobilność w dziedzinie zatrudnienia na poziomie międzynarodowym, w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego czyli w krajach Unii Europejskiej oraz Norwegii, Islandii, Liechtensteinie, a także w Szwajcarii.

Sieć EURES tworzą w praktyce przedstawiciele ministerstw właściwych ds. pracy, centralnych, a także regionalnych i lokalnych urzędów pracy oraz związków zawodowych i organizacji pracodawców.

Działania w ramach Zadania 1 mają na celu udoskonalenie przepływu informacji o możliwościach i warunkach podejmowania pracy na rynkach europejskich.

Dodatkowo na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia zamierzającego podjąć zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą poza miejscem

dotychczasowego zamieszkania starosta, w imieniu którego działa dyrektor PUP może przyznać na podstawie umowy bon na zasiedlenie

Priorytet 4: Doskonalenie usług świadczonych przez instytucje rynku pracy

Działanie 1: Rozwój poradnictwa i informacji zawodowej

Zadanie 1: Zapewnienie powszechnego dostępu do usług pośrednictwa pracy, doradztwa zawodowego i informacji zawodowej

Zadanie 2: Organizacja Giełd i Targów Pracy

Głównym zadaniem pośrednictwa pracy jest udzielanie pomocy osobom bezrobotnym w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w znalezieniu odpowiednich pracowników.

Bardzo ważnym elementem pośrednictwa jest również świadomość społeczna samych bezrobotnych mieszkających w gminach i sołectwach, gdzie aktywizację zawodową należałoby rozpocząć w kilku etapach takich jak:

- ✓ zmianę dotychczasowej mentalności (chcę, mogę, potrafię),
- ✓ reorientację zawodową osób odchodzących z rolnictwa,
- ✓ reorientację zawodową osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi,
- ✓ analiza lokalnego rynku pracy oraz ustalenie hierarchii potrzeb:
  - a) bezrobotnych,
  - b) pracodawców.

Zbadanie w/w działań określi rzeczywistą sytuację społeczno – gospodarczą danego rejonu oraz przyczyni się do efektywnego zaspakajania potrzeb samych bezrobotnych i pracodawców oraz pozwoli na :

- ✓ zwiększenie dostępu informacji o wolnych miejscach pracy, w tym na stronach internetowych PUP,
- ✓ zwiększenie szans osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy na znalezienie odpowiedniego zatrudnienia,
- ✓ inspirowanie i organizowanie kontaktów bezrobotnych z pracodawcami (Giełdy i Targi Pracy).

Celem poradnictwa zawodowego jest pomoc osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w planowaniu i organizowaniu kariery zawodowej oraz wsparciu pracodawców w

doborze kandydatów do pracy na stanowiska wymagające określonych predyspozycji psychofizycznych.

Działania powyższe realizowane są głównie poprzez:

- ✓ udzielanie indywidualnych i grupowych porad z zastosowaniem metod ułatwiających dobór odpowiedniego zatrudnienia bądź szkolenia,
- ✓ prowadzenie badań zainteresowań i uzdolnień oraz predyspozycji zawodowych,
- ✓ udzielanie informacji o zawodach, kierunkach szkoleń zawodowych oraz sytuacji na regionalnym rynku pracy,
- ✓ współudział w organizowaniu Giełd Pracy i wszelkich inicjatyw związanych z promocją zatrudnienia,
- ✓ uczestniczenie w programach aktywizujących, ułatwiających powrót do życia zawodowego osób pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- ✓ pomoc osobom planującym uruchomić działalność gospodarczą w ocenie szans powodzenia przedsięwzięcia.

Działanie 2: Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności zawodowych pracowników służb zatrudnienia

Zadanie 1: Aktualizacja wiedzy specjalistycznej z zakresu przepisów prawa, polityki personalnej oraz księgowo-finansowej oraz doskonalenie warsztatu pracy urzędnika

Działania opisane w wyżej wskazanych zadaniach mają na celu podniesienie jakości usług świadczonych klientom rynku pracy. Warunkiem skutecznej realizacji tych zadań jest polityka podnoszenia kwalifikacji i umiejętności zawodowych pracowników publicznych służb zatrudnienia. Odpowiednia wiedza, umiejętności interpersonalne i chęć osobistego zaangażowania się w wykonywaną pracę prowadzą do podwyższenia sprawności całej instytucji i wpływają na kształtowanie jej pozytywnego wizerunku.

Właściwa wiedza, a przez to odpowiednie ukierunkowanie klienta, zgodnie z jego potrzebami, objęcie go właściwie dobranymi formami wsparcia przyczynia się do zaspokojenia jego potrzeb, wpływając na podwyższenie jakości zasobów ludzkich w sposób przyczyniający się do ich właściwego wykorzystania.

V. Podsumowanie

Założone w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy Priorytety na lata 2014 – 2020 będą realizowane poprzez kompleksowe, wielokierunkowe działania. Przeciwdziałanie bezrobociu wymaga wszechstronnej znajomości tego zjawiska oraz mechanizmów jego zwalczania.

Na realizację programu Urząd będzie pozyskiwał środki w ramach Funduszu Pracy oraz z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Program przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy określa kierunki działań na rzecz ograniczenia skali bezrobocia i wzrostu zatrudnienia w powiecie łódzkim wschodnim i opiera się na przyjętych w Polsce i województwie priorytetach polityki rynku pracy. Efektem realizacji programu będzie zwiększenie aktywności i mobilności osób bezrobotnych, lepsza obsługa instytucjonalna rynku pracy oraz stopniowy rozwój małej i średniej przedsiębiorczości. Za wdrażanie, kontrolę i monitoring działań realizowanych w ramach Programu będzie odpowiedzialny PUP Łódź – Wschód.